

Ese de doue ori in septemana
Joi-a si Dominec'a.

Pretulu pentru Austri'a
pre anu intregu . . . 10 fl. v. a.
„ jumetate de anu . . . 5 fl. v. a.
„ trei lune . . . 3 fl. v. a.

Pentru Romani'a si Strainetate
pre anu intregu . . . 14 fl. v. a.
„ jumetate . . . 7 fl. v. a.
„ trei lune . . . 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Prenumeratiunea se face la Tipografia Trattner-Caroliana in strada domnesca Nr. 2. era corespondintele la Redactiunea diurnalului Strata „Scol'a Reale“ Nr. 6. unde sunt a se adresa tote scrisorile ce privescu administratiunea, speditiunea, etc. Scrisori nefrancate si corespondintie anonime nu se primescu. Scriptele nepublicate se voru arde.
Pentru insertiunea publicatiunilor au a se raspunde 10. crucei de linia. — Pretulu timbrului imp. reg. a 30 cr. pentru una publicare, e a se tramite deodata cu insertiunea, altmintrea nu se primescu. Unu nru singuratecu costă 10 cr. v. a.

REVISTA POLITICA.

Pest'a, 1/13 mart. 1866.

Comisiunea insarcinata prin d'iet'a Ungariei de a compune responsulu la rescriptulu imp. si a inchiatu lucrările. In siedinti'a de asta-di s'a cetitu acestu proieptu, in care se manatienu tote rechiamatiunile formulate in Adres'a facuta la cuventulu de tron. Multi, dupa acestu respunsu voru socoti ca guvernulu va desfiintia d'iet'a presinte, noi inse avemu alta parere. De n'a urmatu desfiintiarea dupa prezentarea adresei, acū nu va mai urmā dupa acestu respunsu prin care d'iet'a nu face alta de cātu manatiene cu consecintia pretinsunile de dreptu rechiamate in Adresa; crēdemu cā desfiintiarea d'in asta cauza nu va urmā neci dupa mai multe rescripte si respunsuri pana nu se va deslega cestiunea afacerilor comuni. Aici diace nodulu situatiunii. Numai candu comisiunea insarcinata a pregati propusetiunea relativa va fi gata cu lucrările sale atunci se va potē coniepturā la urmările probābili de impacuire finale sēu desfiintiarea dietei. De altmintrea purcederea guvernului nostru e conditiunata si dela impregiurările politice. Fiindu situatiunea esterna favorabile, guvernulu centrale va desfasuira mai multa energia intru manatienera pretinsunilor sale relative la drēpturile Coronei si la afacerile comuni conformu unitatii statului.

In cestiunea Romaniei s'au si adunatu conferinti'a la Paris, inse siedinti'a prima au fostu numai formale, pentru cā lipsesc solulu rusescu, care se ascepta sē sosescu in dilele aceste. Se dice cā toti reprezentantii poterilor sunt prevediuti cu instructiuni. Noutatea cea mai imbuturatoria e cā poterile recunosc necesitatea de a se manatiene unirea, carea se pare a fi periclitata nu atātu prin uneltirile unoru poteri dusmanose Romaniei ci mai multu prin neintiepleciunea boerilor d'in Moldov'a, despre cari se latise faim'a cā vreu ruptur'a politica; ce e dreptu a fara de mesurile luate prin guvernulu provisoriu in privintia Moldovenilor, — ceea ce ne face sē presupunemu vre unu periclu pentru unire, — mai sostiā pre tota diu'a sciri electrice de ce in ce mai neodihnitōrie, vestindu cu placere reutaciosa desbinarea principatorulu romane, si diurnalele nemtiesci aveau pre tota diu'a cātu unu candidatu nou. Diurnalele francesci primia d'in contra sciri opuse, cā unirea nu e periclitata si cā Romanii dorescu principe strainu. Erā cu anevoe a cunosce adeverulu in acestu caote alu sciriloru electrice, cari sborau ca paserile cele cobitorie; sentiulu nostru de romanu ni sioptia ca sē crēdemu in patriotismulu fratiloru nostri, despre cari nu potemu presupune ca sē cada in orbi'a sufletesca de a-si compromite chiaru acum viitorulu si de a immormentā sublimea idee conceputa in sufletulu mariloru strabuni, pentru carea s'au luptatu generatiuni intregi si carea e si asta-di dorulu inimii fie-sce carui-a romanu adeveratu, urmările voru adeveri cā nu ne insielāramu si cā boerii tieriei cari in tempuri grele au sciutu supune patriotismulu ambitiunile loru personali. De altmintrea Romania au devenitu acum a face parte d'in dreptulu publicu european si nu prea avemu tēmere cā un'a sēu alta potere inimica numelui romanu ar potē reesi, ca, folosindu-se de imparechiarea Romaniloru desbinati, chiaru si candu ar fi astfelu de elementu in principate, sē impinga Romania la starea de mai nainte; d'in contra crēdemu tare cā precum dupa resbelulu orientale au resultatu unirea si consolidarea asiē asta data va resultā ne-dependinti'a totale a Romaniei de sub suzeranitatea Turciei si de sub protectoratulu patroniloru de pana acum. D'in acestu punctu de vedere e de doritu unu Principe strainu, ca sē incete odata si ambitiunile boeriloru pamenteni si rivalitatile poteriloru cari totu fauriau la plānuri, care, cum si candu sē puna mana pre

acesta ereditate frumosa. Provedinti'a d'ivina au feritu pana acum Romania de acesta sorte, asta-di in seculu lumineloru si alu libertatii trebe sē-i fie rezervatu unu viitoru stralucitu, respundietorulu marelui sēu trecut. Indelung'a rābdare, virtutea Romanulu, trebe sē fie repretiuita. Precum se vorbesce, poterile s'ar fi dechiaratu si pana acum cā ele, sēu fie numai majoritatea loru, n'ar avē esceptiuni in contr'a unui principe strainu. Emulatiuni voru fi negresitu intre poteri, staruindu fie-sce care a sul pre tronulu Romaniei pre cutare adeptu ce ar respunde mai bine intereseloru sale.

Guvernulu provisoriu alu Romaniei s'au ingrigitu de tempuriu ca sē fie representatu la conferinti'a de Paris, s'au si alesu persoanele cari au sē fie delegate si crēdemu cā voru fi plecatu pana acum cātra Paris. Delegatii (Boierescu, Epureanu, Costaforu, Steege) voru avē numai votu consultativu, e de ajunsu inse pentru a potē da informatiunile necesarie si pentru a descoperi dorinti'a Romaniei, care inca trebe sē fie, si fāra indoela va fi luata in socotintia receruta.

Fiindu marile poteri adunate in conferinti'a pote cā se voru ocupā si de alte cestiuni europene, a nume de a ducateloru nemtiesci, care cu asta ocașune binevenita usioru se pote trage la tribunalulu loru, cu atātu mai vertosu cā nemtii o dorescu, apoi dupa scirile mai noue inse-si cele doue mari poteri nemtiesci inca n'ar face obieptiuni vediendu afacerea ducateloru, ce li-a facutu atāt'a frementare adusa inantea Europei. Deci conferinti'a menita a regulā afacerea romana s'ar transformā intr'unu congresu european, dorintia de multu nutrita, precum seimū, a imperatului Napoleone.

Guvernulu Italiei are necasu mare cā s'au alesu Mazzini deputatu la Messin'a; se dice cā va combate alēgerea acestui innaintatoriu neostentiu alu unitatii italienești si cā e gat'a a desfiintiā parlamentulu daca ar remanē cum-va in minoritate dar' de alta parte opusetiunea inca e resoluta a-lu candidā de nou pre Mazzini au la Messin'a au intr'altu colegiu alegatoriu care ar vre sē-i conferesca deputatiunea.

In sied. d'in 9. l. c. D. Pepoli au interpe-latu ministerulu a supr'a portării sale relative la Principatele romane. D. Lamarmora dechiarā cā nu pote da respunsu intru intereselu insu-si alu tieriei. (alu Romaniei sēu alu Italiei? nu o spune R.) Guvernulu inse vā purcede amesuratu onorei si intereseloru Italiei. Interpelatiunea nu avū alta urmare.

Precandu diurnale d'in Vien'a (*Presse*) vestescu cā ministrulu afaceriloru straine alu Austriei ar fi impoternicitu a inchiā cu guvernulu mesicanu unu tratatu nou pentru completarea ostirei de voluntari austro-mesicane, pre atunci de alta parte diurnalele anglesesci incunoscintie d'ia sofrea Dlui Eloin, (ministru plenipotentiatu alu imperatului Masmilianu) la curtea de Paris, avendu misiunea de a spune ciunta rupta imperatului francescu cā de nu-va tramite ajutoriu (ostire si bani, firesce) apoi M. Sa stā gat'a a-si culege catrafusele si a dice „remani sanetosa tieria“ a Azteciloru. Imperatulu Napoleone, pentru a scapā cu frumos'a d'in acesta incurcatura ce si-a pregatitu-o insu-si, inca va fi nevoitu a recurge la expedintele ce indegetasem intr'o Revista a diurnalului nostru.

Ducele de Gramont, solulu Francei la curtea de Vien'a au prezentatu sambet'a tr. in audiintia serbatoresca o scrisore autografa a imperatului Napoleone III. si insemnele Legiunii d'onore (cordonulu celu mare) pentru arciducele Rudolfulu. Cetitorii nostri si-voru aduce a minte cā M. S. imp. Fanciscu Iosifu I. facuse mai nainte asemene actu de curtenire trami-tiendu mare-crucea ordenei lui Stefanu, principelui imp. francescu. Aceste acte de curtenire imprumutate sunt invederate semne de cordialitate si prevestescu o aliantia politica in viitorulu celu mai de aproape.

Verificatiunile in diet'a Ungariei.

Tier'a intrega avū ocașunea de a se potē uimi a supr'a portării d'ietei in asta privintia. Cetitorii nostri cunosc purcederea majoritatii d'ietali preste totu, dar' mai vertosu la verificările deputatorulu alesi prin s'ila, ucideri, etc. in cercuri romanesce. Numai „Pesti Hirnök“ si „Idők Tanuja“ au avutu curagiulu de a face nescari imputări drepte, cele lalte diurnale magiare, dar anume „Pesti Napló“ si „Hon“ par' cā dedese man'a a ucide cu ciomagulu tacerii intemplările cele scandalose, precum ucideā cortesii cei fāra de lege cu ciomagulu celu de feru pre bietii alegatori, ba ce se spunu, or ce minciuna publicata in colonele loru trece de bani buni si neci o vorba deminfitōria nu pote sē cāpete locu in aceste diurnale. Am patitu-o insi-ne, dar cunoscemu si pre altii cari au staruitu la Redactiunile amintite a li-se suscepe cātu-va sire de chiarificare, ca respunsu, ca lamurire, ca indreptare a opiniunii seduse, indesiertu! cā-ce ast'a erā parol'a Redactiuniloru inse-si a seduce opiniunea a o tienne in ratecire. Deci acea parte a diurnalisticii care servece de organu partitei ce au facutu fāra de legile s'au abatutu de la sublimea-i misiune precum si majoritatea d'ietei de la calea d'reptatii, dandu ansa publiculu cugetatoriu si judicatoriu a-si formulā parerea sa asupr'a parintiloru patriei pre cari poporulu i-au indiestratu cu o parte d'in drēpturile suverane. Majoritatea d'ietei sē nu-si facea ilusuni asupr'a nimbului sēu, acea gloriola de majestate ce o incungiuarā mai nainte s'au resfratu si poporele tieriei au curiose idei despre sentiulu de d'reptate alu majoritatii d'ietali. Opiniunea publica erta unu omu gresielele dar a le unei corporatiuni neci o data nu le trece cu vederea. Opiniunea publica stā a supr'a d'ietei, care facandu-i afrontu se micusiorēdia pre sine, se dejesesce, se condamna, cā-ce opiniunea publica in sentiulu sēu de d'reptate neci candu nu se pote afruntā nepunita.

Dupa ce cunoscemu purcederea d'ietei la verificări se amintimu si purcederea ei urmata cu consecintia intru esmisunile de investigare. Vomu aduce exemple cari ne interesēdia mai aproape. Unu cercu alu Cetatii-de-Pietra neci asta-di nu e reprezentatu, alesulu (D. Medanu, romanu devotatu causei nationali) nu fu verificatu pentru nesce preteste futile. Se delegā dep. Véghső la investigatiune, dar pana in diu'a de asta-di nu si-a plinitu misiunea. Gasitu-s'a cine-va sē interpeledie in dieta? ba neci unu sufletu, de altmintrea dep. Véghső cunoscutu ca omu intieptu si cercuspectu au sciutu cā face pre voi'a majoritatii d'ietali. La mai multe recercări privatissime si amice a le unu sēu duoru ablegati romani deputatulu Véghső plecā in urma — cātra Beiusiu, de unde numai cam pre serbatori va sosti in Cetatea — de — Pietra. Raportulu sēu va fi gat'a la lun'a, buroulu d'ietale (grofi, baroni si cātu-va domniori ce se cam sfiescu de lucru multu si silitu) va drege protocolulu in maiu si caus'a se va referi in sesiunea viitoria. Asiē s'au intemplatu cu caus'a Ceheniloru d'in Selagiu, dupa ce deputatulu de rara onestate si cu sentiu curatu de d'reptate plin misiunea sa si precum intielseramu cu tota consciinti'a unei inime insuflate de sentiulu umanitatii si alu d'reptatii, reportulu lui nu pote ajunge a fi prezentatu Casei. D. Presiedinte d'ietale nu stā la innaltimea misiunii sale, o scie totu corpulu reprezentativu, ni-se pare inse, cā neingrigirea lui in asta privintia i vine bine la socotel'a majoritatii d'ietali. Despre Décey, alesu prin fortia si ucideri varvare, se scie cā au moritu la Misca in Bihari'a, d. Presiedinte alu Casei nega cā n'au moritu, va se dica majoritatea casei are de cūgetu dora a-lu verificā si mortu? sēu cā are de cūgetu a traganā lucrulu pana la tomna? Presiedintele in asta privintia urmēdia anutulu majoritatii d'ietali carea l'au alesu.

E bine, doue cercuri alegat6rie romanesci nu potu prefinde ca diet'a s6 se ocupe de ele ac6 candu are at6t'a diola, at6t'a frementare de capu; apoi neci nu meritedia c6 nu sciu alege bine pre barbatii cari au s6-i representedie. Ceicanii inca ar pot6 av6 de multu, de patru lune, reprezentantele loru in diet'a daca alegeau unu magiaru s6u de cei ce se dicu a av6 sentieminte magiare.

Cuventarea deputatului Georgiu Ioanovicu

(tienuta in siedint'a d'in 23. faur, la amendamentul lui Manoilovicu).

De cum-va onorat'a casa crede c6 dechiarandu-me pre scurtu in obiectulu acest'a, nu voi abusa cu paciint'a o. case, me rogu ca acum'a, candu d'in proieptulu de adresa se pertratedia chiaru aline'a despre cestiunea natiunalit6tiloru s6 binevoiesca a-mi concede, s6-mi potu spune si eu in privint'a acest'a parerile mele (S'audimu). Eu in privint'a desleg6rii acestei cestiuni nutrescu o sperantia intemeiata observandu, c6 situatiunea se imbunetati vedindu cu ochii, si de si inca mai esistu contraste, ele au pierdutu multu d'in vivacitatea loru. Acest'a intru sine e unu semnu bunu. Eu nu dicu, c6 cestiunea natiunalit6tiloru se va desleg6 definitivu prin legile ce suntu a se cre6 in diet'a presinte, si c6 n'a mai roman6 nemie'a de doritu. Ac6 domniloru se ivesce o idea noua, care trebeu intrupata, cestiune noua, care trebeu deliberata, si in privint'a desleg6rii acelor'a-si indesiertu vomu cere6 indrumare in constitutiunea altoru tiere. Ac6st'a cestiune e lmpedenumai a Ungariei, care numai cu respectarea relatiunilor proprie ale Ungariei o potemu resolve f6ra amanare; inse ce disei acuma 6deca, c6 esistu greut6ti, nu pote servi de pi6dece intru p6nerea fundamentului resolverii acestei cestiuni. Legile ce suntu a se pune in viet'a si a se aplica in pracs'a, ni voru aret6 calea, pre care trebeu s6 pasimu mai departe. Acesta intrebare dara, dupacum credu eu, se va resolve, inse numai asi6 de ni-va succede a redob6ndi libertatea nostra constitutiunale.

Amu disu domniloru resolve! 6deca constatarea nerevoc6vera a drepturilor natiunalit6tiloru, p6nerea loru sub scutul onorei natiunali, asigurarea loru prin legi, er' nu atari donatiuni create de octoore, cari asta-di ni le d6 grati'a poterii si mane 6ra ni-le pote lu6 indoretu. Nu acest'a li trebeu, domniloru! natiuniloru ne-magiare, ele oftedia legi, sub a caroru scutu intre marginile intregit6tii teritoriale ale tierei, si intre ale unit6tii politice s6-si pote aperi6 interesele loru proprie, s6-si pote aduce la valoare pretensiunile loru natiunali. Si acesta pofta e dupa dreptate si ecuitate, fiindc6 poporele cu consciint'a deceptata voiescu a propasi pre carier'a civilizatiunii comuni, pelanga pastrarea limbei si a natiunalit6tii loru. Ide'a de natiunalitate fetulu sentimentulu de libertate, care d'in di in di se totu latiesce, si precumu bine oservedia stimatulu meu amicu si condeputatu bar. Iosifu E6tv6s in opulu s6u despre natiunalit6ti: „miscamintele natiunali su-numai una parte a miscaminteloru celoru mari de libertate, cari de unu seclu incoce au strafornatu relatiunile mai a totororu poporeloru Europei.“ De aici urmedia, c6 aceste doue: libertatea si natiunalitatea numai pe acestu terenu propasindu langa olalta, spriginindu-se un'a pre alt'a se pote ajunge scopulu, 6ra nu separatu, s6u chiaru luptandu-se un'a in contra celei-alalte, pentru c6 asi6 ar veni in relatiuni contra naturali un'a cu alt'a, ce totudeun'a si-resbuna in contr'a luptatoriloru, si se finesce cu daun'a acelor'a. — Acest'a o prevedu natiunalit6tile nemagiare, si departe de a-si cerc6 fericirea loru airea, urmedia flamur'a constitutiunei comuni si a libert6tii, cu acea ferbinte dorire, ca in triumfulu constitutiunei si alu independ6ntii Ungariei s6-si pote ved6 si invingerea causei loru proprie. (Aprobare.) Eu credu si speru, c6 dorint'a acest'a li-se va implin6, si asi6 domniloru! eu nu me temu de ace'a ce se espresc aci, c6 responsabilitatea ministeriale si sistem'a parlamentaria, asi6date prin legile d'in 1848, aru pot6 fi daunose pentru natiunalit6tile nemagiare. Nu voi face vorba multa asupr'a acestui obiectu, numai at6t'a insemnu c6 in majoritatea parlamentaria si in regimulu, care sunt respunditorie tierei, fiindc6 tote interesele, prin urmare si interesulu natiunalit6tiloru l'ar' respect6, totu deun'a mai multa garantia afiu (aprobare), la tota intemplantia mai multa, de c6tu in regimulu, care nimeni nu-i e respunditoriu.

Apoi dloru! in viet'a constitutiunale, acuma o partit'a care asta-di e in minoritate, mane pote fi in majoritate; pentruc6 in viet'a constitutiunale campulu lupteloru e deschisu pentru tote interesele; si in fine dloru! nu potu crede, c6 form'a constitutiunii, care pana acum'a in tota lumea s'a doveditu de cea mai

buna, chiaru pentru interesele natiunali s6 fia periculosa. (Aprobare.)

Sistem'a centralisatiunii ar' fi tare periculosa pentru natiunalit6ti. Pot6-va inse crede cine-va, c6 acesta sistem'a se va pot6 candu-va in Ungari'a iradecina, dupa ce chiaru constitutiunea magiara st6 in celu mai determinatu contrastu cu centralisatiunea, d'in caus'a autonomiei municipale de care tota tier'a se tiene mortisiu si care legelatiunea d'in 1848 o numesce paladiulu constitutiunii avitice; a carei restaurare si diet'a presinte inca o urgedia in proiectulu s6u de adresa; si inca nu numai d'in punctu de vedere alu legalit6tii, ci si pentru c6 intrins'a vede garantia cea mai mare a constitutiunei nostre. Proieptulu de adresa unde s6 dice: „autonomi'a municipale e o parte de capetenia a autonomiei administrative interne“ inca intaresce asertiunea mea.

Sistem'a de centralisatiune in Ungari'a pe langa astfelu de relatiuni n'are viitoriu. Cu cele dise pana aci am voitu s6 aret6, c6 nu trebeu s6 avemu t6mere nice de interesele natiunalit6tiloru nemagiare, nice de caus'a libert6tii constitutiunali a patriei nostre. In contr'a acestei-a, cea mai mare stavila e comunitatea intereseloru nostre si iubirea de patria, carea ne unesce f6ra osebire de natiunalitate, si carea ne face atenti, ca s6 ascult6m de cuventulu santei cause a patriei, care dice: „care nu e cu noi e in contra nostra.“ Suntu dloru! cari conceptulu patriei lu-interpretedia in diferite forme. Conceptulu de patria larg'a si angusta e cunoscutu in antea toturor'a. Sciu si ace'a, c6 d'in colo de Lat'i'a suntu barbati binevoitori, cari aru voi s6 ne faca daru de o patria mai larg'a, si dicu, c6 Monarci'a pentru Ungari'a e patri'a cea mare. Eu dloru! dorescu sinceru impaciunea, dorescu sinceru complanarea cestiuniloru publico-politice cari sunt sub desb6tere, si poftescu bunastarea si inffiorirea imperiului si d'in respectulu intereseloru nostre proprie; aceea un'a inse trebeu s6 o spunu, c6 imperiulu nu e patri'a nostra (aprobare), ci patri'a nostra e singura Ungari'a, (asi6!) dara nu in intielesu angustu s6u largu: ci asi6 precumu e. (Placere.)

Patri'a acest'a e destulu de mare pentru ca osebitele caste, confesiunile, natiunalit6tile cu unu cuventu interesele diferite, s6 pote esiste langa olalta in pace, (adeveratu!) si ca totuinsulu s6-si-pote eserce cultulu s6u propriu. Altmintea un'a d'ntre conditiunile de capetenia ale desleg6rii cestiunii e, ca nu numai la tempulu s6u, candu se va pertrapt6 cestiunea natiunalit6tiloru mai cu de-ad6nsulu, ci cu tote ocafunile, candu va veni cestiunea acest'a la tapetu, precumu pana acum asi6 de ieri incolo s6 fimu r6bdatori si erutiatori unii c6tra altii, si in acest'a s6 ne conduca semtiulu de fratieta si spiritulu de conti6legere, fiindc6 dloru! acelu campu pe care trebeu s6 se intalnesc'a osebitele natiunalit6ti ale patriei, pentru c6 „s6 se unesca in sentiri si interese“ de buna sama nu pote fi campulu certeloru pasiunute si alu imput6rilor. Eu cugetu, c6 osebitele natiunalit6ti nu trebeu se stae facia un'a cu alta ca partide opugnatorie, ci ca civi ai patriei, cari se nesuescu a ajunge acela-si scopu, acea-si libertate; ori c6tu s6 ni-se diferedie parerile nostre in cestiunea de natiunalitate, in aceea ne unimu si o accept6m cu totii, ca, — precumu canta unulu d'ntre poetii patriei — „binecuventedie Domnedieu tote poporele, sortea poporeloru e un'a. (acea-si).“

Aceste le-am tienutu de lipsa ale amint6 cu at6tu mai vertosu, pentruc6 su-locuitorulu unu comitatu, in care locuiescu diferite natiunalit6ti, unde cea mai mare parte o formedia natiunea romana de care si eu me tienu (Vivate). Sum locuitorulu unu comitatu unde cestiunea natiunalit6tiloru joca o rola insemnata.

Asupr'a pasagiulu d'in proieptulu de adresa n'am nice o observatiune. Eu asi fi fostu multumitu cu elu asi6 precum e concepututu, f6ra nice o modificatiune, fiindu c6 d'in cuventele testulu vediu destulu de chiaru, c6 diet'a are intentiunea de a cre6 legi noue, cari se referescu la interesele natiunalit6tiloru, ca atari. C6-ci daca numai despre asigurarea libert6tii individuali e vorba, atunci nu trebeu facenia legi noue; inse fiindc6 aci e intrebarea de capetenia despre multiamire si incetarea t6meriloru, si dupace amendamentulu deputatulu Manoilovicu (s6rbu) nu e altu ce-va, de c6tu espresiunea mai chiara mai determinata, carea in testu e esprimita obscuru, — d'in acest'a cauza primescu amendamentulu cu promptitudine. (Vivate.)

Fagarasiu 7. martiu 1866.

Pregatirile pentru alegerea deputatoru dietali in districtulu Fagarasiulu.

Sciu c6 nu numai publiculu romanu, dar' si altii voru ascept6 cu nerabdare rezultatulu al6geriloru nostre. Dara pre candu eram s6 vi-lu impartesiescu trebeu s6 suprimedem publiculu cu noutatea, c6 va trebul inca multu timpu se ascepte. Nu e culp'a nostra, ci a celor'a ce ne impiedeca. Eca starea lucrulu in urmatoriele:

Cauta s6 inceptu de la al6gerile d'in optobre a.

tr. candu opidulu Fagarasiu avendu dreptu a tramite doi deputati la Clusiu alese doi magiari, er' distriptulu cu reulu lumei, abi6 fu in stare a-si alege doi romani, c6-ci intelegint'a magiara intr'at6t'a agit6 intre boierimea romana distriptuale cu bani, beuturi si promisuni tientitorie la recascigarea immunit6tiloru antemartiali, ca si in distriptu s6 se alege totu magiari, er' dupa ce n'au reesitu alerg6 la guberniu si diet'a cu totu felulu de pl6ngeri si proteste, c6 burocrati'a romana a impiedecatu pre agitatori constitutiunali s6-si-ajunga scopulu de a turbur6 cu sucesu ap'a in distriptu. Dar' lasandu aceste istorii vinu la miscamintele electorali, ce ne suntu pre tapetu.

Dupa ce d'in rescriptulu convocatoriu la diet'a d'in Pest'a s'a vediu, c6 opidulu Fagarasiu nu are reprezentantia deosebita cu distriptulu pentru al6geri, agitatiunile fratiloru magiari d'aci incepura cu poderi in cordate, nu dora ca s6 alege si ei unu magiaru dar' ca s6 ne se alege neci unu romanu. — Daca ei mai nainte d'in patru deputati nu voira a ne las6 neci unulu, acum nu ve mirati, c6 d'in doi nu voiescu a ne las6 neci unulu patrariu de deputatu.

Si cu ce mediuloce cerca ei a-si ajunge scopulu! Ve enumeru numai ore c6te-va fapte intimplate, d'in cari veti pot6 deduce totulu. Indata ce intiel6sera c6 opiniunea publica intre romani e aplecata pre langa candidatur'a dlui cav. Alduleanu si Mateu Popu Gri-deanu, unu fostu teatralistu B. plec6 pre sate, si anume la Mundr'a si Gridu cu butoie de vinarsu si propaga boieriloru, ca s6 nu se tiena, de acei candidati, c6-ce si ei au subsrisu adres'a metropolitulu Siagun'a, care a cerutu drepturile regalie si muntii boieriloru pentru natiunea romana; ci ei s6 alege pre comitii H. et T. cari suntu langa imperatulu si voru scuti pre boeri de d6ri, de recrutare si monopole. Boerii cei mici s6 alege boieri mari, ca s6 le pota redic6 greut6tile ce-i apesa. Totu acestu firfantu merse si la Veneti'a unde ospet6 pre boeri cu at6t'a spiretu, in c6tu doi rem6sera tiapeni si muie-rele vedindu-i apropo de morte facura rescola asupr'a-i si-lu alungara d'in satu cu unu consotiu alu s6u nu mai putinu nemernicu.

Mai t6rdiu unu renegatu H. cu deregatoriulu comitelu T. merse totu la Veneti'a sub pretestu, ca s6 esarendeze mosie pr'acolo, si provocara pre boieri, ca s6 nu alege pre Mateu Popu, c6 elu s'a facutu romanu, asi6 si dlu Stoic'a, ci s6 alege numai unguri, c6 acei-a le voru esoper6 imunit6tile nobilitarie. Totu acestu renegatu, a incercatu as6meni agitatiuni la Urediu, unde inse facundu turburare boerii, fostii coloni-lu luara prinsu si-lu petrecura cu judele de cereu la Fagarasiu. Altu renegatu anume Pap J6nos 6mbla cu beutere si bani pre tote satele si imparte la boieri pentru T. Deregatorii dela curtile domnesci d'in Recia, Arpasiu, Scoreiu, Cartisor'a si Voivodeni mai in tota diu'a impartu beutere la boeri si-i tienu in agitatiune continua in contra oficialiloru distriptuali si a candidatiloru romani. Totu odata telegrafedia la guberniu si la cancelaria, ca s6 le tramita comisaru regescu pentru cercetarea al6geriloru trecute, ca prin ace'a s6 esoperedie terorismu asupr'a alegutoriloru.

Pre candu s6 intemplant de aceste la pretoriu se tienu mai 6nt6iu o conferint'a privata intre inteleginti de diferite natiunalit6ti d'in districtu si d'in orasiu si aci unanimu se intiel6sera a impartu distriptulu in doue cercuri electorali, in unulu superiore cu vre-o 1300 de alegutori, carui'a se adause si Fagarasiulu cu circa 600, si in cerculu inferiore cu circa 2200 de alegutori.

Pre basea acestoru intiel6geri mutue se adusera si conclusele in comitetulu universit6tei distriptuali, unde se form6 si comitetulu centrale spre conducerea al6geriloru, in care pre langa 18. membrii d'in districtu se intre in locu de 3 reprezentanti ai orasiulu 6. insi ca membri ai comitetulu.

Pre acesti 6. membri si-i alese comunitatea orasiana dupa daten'a intrudusa de candu esiste cu 2 magyari, 2 sasi si doi romani d'in sinulu s6u, ce prin charti'a oficioasa se recomandara d'in partea consulelui si comitetulu universit6tei i-pim6.

Dara ce s6 vedi, candu er6 s6 se constituiesca comitetulu centrale partit'a ultraista d'in orasiu constrinse pre cei 6. membri s6 abdic6 si se al6sera in loculu loru 6. magiari pur sang. Cu tote acestea partea districtuale prim6 si pre acesti-a in comitetu, acest'a se constitu6 si se alege de vicepresiedinte alu comitetulu presiede tribunalulu L6szl6, apoi comisiunile conscrietorie mai unanime voto.

Magiarii se invoira la tote acestea credendu, c6 boierii d'in cerculu de josu suntu toti pentru comitele T. 6ra asupr'a cerculu de susu voru presun6 cu orasiulu, ce posiede alegatori magiari c6ti-ti place

Dupa finirea conscrieriloru se adun6 comitetulu centrale, ca se finesca tote lucrurile esaminatorie si se determine locurile si dilele de al6gere.

Intr'aceste fratii magiari observara, c6 opiniunea publica si a boieriloru e pre langa candidatii romani Aldulianu si Mateu Popu, si c6 comitetulu centrale a determinatu locuri de al6gere in Siercai'a si Lis'a, 6ra dilele pre 1. si 5. ale lunei curinte. Ce se

face? Revocarea tote contielgerile, protestara in contr'a totoror concluseror, mai alesu in contr'a impartirei ceruriloru si destinarea locurilor de alègere si cerura sè se face ambe alègerile in Fagarasiu, ca sè pota corumpe pre alegatori cu beutere etc, adunara reprezentantia orasiului ca sè face o reclamatiune la guvernium, dara acèsta nu dede agitatoriloru ascultare, totu-si ei abusara de numele comunitatei si facura reprezentatiune la guvernium in contra formarii comitetului centrale si a locurilor de alègere.

Domnulu senatore F. agintele candidatului T. spuse curatu, cã d'insulu nu se va stemperã, pana ce nu va incurcã alègerile in tota form'a, fiindcã elu voiesce, ca acestea sè se face suptu comisariu regescu, nu suptu capitanulu supremu.

Si ce sè vedi? Inaltulu regiu guvernium la cerea unilaterale a acestoru agitatori, fãra se asculte pre comitetulu centrale suspinde alègerile telegrafice chiaru in ajunulu loru, asiè încãtu trebui ca alegatorii la vre-o 2200 ai cercului inferiore sè se opresca d'in drumu spre loculu alègerei.

Asta procedura ne mai audita in analele alègeriloru produse nu numai o neplacere si o confusiune generale dara indignatiune si demoralizare in totu districtulu. Daca si acèsta sciura fratii magiaria o esplot'a in folosulu loru, dicandu boierioru: Vedeti cã dnii de romani n'au nice o încredere la guvernium, vedeti, cã ce nu vremu noi nu se pote face, vedeti, cã si guverniumlu vre ca sè se alegã doi magiari d'in districtulu Fagarasiului?

Ce va mai urmã, nu scimu, destulu cã alègerile nostre s'au amanatu de-o camdata ad calendas graecas.

Cu astu felu de midiuoce se potu alege in districtulu Fagarasiului nu numai unguri, dara si anglesi. Intielegintia romana si-spala manile si lasa respunderea la altii!

D'in partea mea marturisescu, cã nu-mi pare reu, fiindu eu unulu de aceia, cari iubescu pasivitatea in afacerile actuali, unde natiunea romana nu culege lauri pasindu activu, si me bucuru, cã in guvernium mi-au bagatu apa la mora cu sistarea cea constitutiunale a alègeriloru nostre la diet'a pestana, sperandu cu tota incredintiarã; cã ablegatii nostri, daca candu va se voru alege ore candu voru ajunge post festa — la Budapest'a.

Unu alegatoriu membru de comitetu.

B. In eu 24. fauru 1866.

Onorata Redactiune!

In urmarea dechiaratiunei mele, privitoria la intrebarea alègerii de deputatu dietale pentru cerculu aleg. de Ceica, si publicata mai de curendu intr'unulu d'in numerii diurnalului „Concordia” — fiindu atacatu, nu sciu cu ce dreptu, de cãtra deputatulu d. contele Eugeniu Zichy, pentru celea ce le disi totatunci, dupa convingerea mea, nu fãra fundamentu, despre protopresviterulu Simeone Bika — me rogu: a mi-se concedã pucintelu spatiu in pretiutulu organu alu D. v. spre a-mi potè impartesi inca odata si mai pe urma, in meritulu presinte, urmatóriele expresiuni:

Candu pretitulatulu d. conte si deputatu dietale Eugeniu Zichy se desvinovatesce pre sine in dechiaratiunea publicata in Nr. 14. alu Concordiei, fatia cu incusarea respandita: ca si candu cu banii ar' fi cumperatu si cascigatu in partea sa pre protopopulu Simeone Bika; si candu totodata dice: cã acela-si protopopu nu pentru vre-o mita, ci chiaru de simtiulu sèu celu nobilu magiareseu fiindu condusu a statu pe partea lui; va sè dica: candu numitul protopopu, care cu inceputulu miscariloru politico-natiunali, prin placate tiparite si contrasemnate de unu advocatu renumitu, strigã in lumea larga, cã va a cuprinde pusetiune de anteluptatoriu natiunale pe terenulu alègeriloru de deputati dietali romani in comitatulu Bihãrii, mai apoi au aflatu de lucru nobilu si consciintiosu, a respinge pe acei romani, cu cari mai nainte deduse mana, asiè credeamu, fratiesca, in favorea unuia ca aceluia, care fãra a fi romanu, d'in punctu de privire patriotice si umanitate, nu pte veninici suptu cea mai mica esceptiune — la amintitele, dicu, numai atãt'a insemnandu: cã are romanulu unu proverbium, de care se folosesce si ungurulu, si care ast-feliu suna: „nu esse fumum, de unde nu este focu” de si compatimirea, ce o documentedia d. conte in privintia inculpatului sèu omu, si-are pretiulu potrivitu; totu-si e lucru de mirare, cum de si-au estinsu intr'o mesura atãtu de necompatibila inrigirea sa asupr'a protopopului de suptu intrebare, in cãtu se vede a fi luat pe sine sarcin'a de advocatu, si ca atare, a me amintit si pre mine subscrisulu in susprovocat'a s'a dechiaratiune, de caluminatore; D. sa se vede a nu sci, firesce ca omu camu teneru, *) cã diu la noi inca

*) Numai sînguru pre socotel'a acestei impregiurãri au potutu esi la lumina ascmene dechiaratiune. Publiculu cetitoriu va fi aprutiutu cãta valore pote avè unu actu prin care mituitoriulu

totu mai domnesce asfom'a: pecunia est nervus rerum gerendarum.“ Proverbiulu magiaru in care se croiesce plata advocatorulu necondusi, forte nimeritu s'aru potè aplicã, inse trêca duca-se. — Numai atãtu voescu a mai adauge: cã d. Conte si deputatu dietale mai multu au stricata de cãtu a folositu clientulu sèu protopopu cu provocarea facuta la acomodarea aceluia-si d'in epoc'a anului 1861. candu tota lumea bine scie, cã acelu-a numai cam pe atunci se aflã in sfer'a misiunei sale, candu erã terminulu perceptiunei, si daca acèsta se intemplã demineti'a, s'aru nulu ajungeã in Pest'a. Adio domnule Conte!

Ioane Pop protopopu.

Protocolulu

(Va urmã.)

Sig. Popovicu e de parere, ca proiectulu de adresa sè nu-lu atacãmu in principiile politice contienute in acela, in privintia amendamentorulu d'in 1861 primesce neconditiunatu propunerea lui Babesiu, er' in privintia Transilvaniei ar' dori sè li-se prelasa initiativ'a ardeleniloru. Totu-odata ar' dori ca si eventualitatea ace'a sè se discute, cum sè ne portãmu noi daca ablegatii sèrbi ne voru acceptã amendamentele d'in 1861? cã-ci crede cumca atunci nu ne potemu portã pasivi.

Gosdu cãgeta cã in casulu unei astu-feliu de purcederi d'in partea sèrbiloru, noinunam intru atãt'a sè ne alaturamulu loru, încãtu e de lips'a a-se spriginu o natiunalitate speciale de catra alta; altcum acceptedia neconditiunatu propunerea lui Babesiu.

Ioanovicu si-da parerea sa intru acolo, ca in desbãtarea generale sè participedia fie carele dupa convingerile sale politice; e de opiniune cã prin neamintirea amendamentorulu d'in 1861. nu pierdemu nimic'a, afla repetirea acelor'a de ne oportuna, aretandune prin ace'a de necrutatori si inconsecinti, de ore-ce expresiunile ce-le contiene proiectulu suntu a-le nostre ce se atinge de purcederea sèrbiloru aci amintita e de parere ca si atunci candu d'insii aru propune ce va cu ce nu amu fi intielesi, totu-si noi sè nu-i respingemu ci sè observãmu chiaru si in casulu acèsta solidaritatea casei.

Sigismundu Popu acceptedia propunerea lui Babesiu si doresce ca acela, carele va fi insarcinatu sè face dechiaratiunea sè enuncie cã pasagiulu d'in adresa lu-esplicamulu in intielesulu amendamentorulu nostre d'in 1861. in privintia Transilvaniei afla de lipsa a-se dechiarã in generalitate cumca pretindemu ca uniunea sè sustiena autonom'a tierci si ca o contopire nu o partinimulu in nici unu casu.

Mihãlyi afla cu privire cã scopulu insotirii e eluptarea drepturiloru natiunale, cumca in politica sè se lasa fiecaruia libera voie a se alaturã partidelorulu d'in dieta, — pasagiurile despre Ardealu si natiunalitati lu-indestuledia, si nu afla de lipsa a-se mai face vre-o dechiaratiune sèu amendamentu.

Maniu recapitulandu cele pana aci desfasiurate, si-da parerea sa cumca d'insulu se alatura acelor'a, cari in privintia principiiloru politice ale proiectului lasa voie libera fiecaruia a participã la desbãtari dupa convingerile sale, in ce'a ce atinge amendamentele d'in 1861 primesce neconditiunatu propunerea lui Babesiu, prin pasagiulu despre natiunalitati e de ocamdata odihnitulu, si nu ar' voi a se amendã mai cu sèma, de vreme ce acela a fostu chiaru d'in partea deputatiunei insotirii propusu si formulatu; fatia cu Transilvania e de parere cã de ore ce dõra noi nu suntemu bine informati (!) despre politice ce de presinte o observa fratii romani fatia cu cestiunea de uniune, si de ore-ce se acceptã, cumca si d'insii cãtu de curendu voru fi reprezentati in diet'a Pestei, sè se prelasã loru initiativ'a in acèsta caus'a cu atatu mai vertosu, cu cãtu pasagiulu respectivulu lasa deschisa intrebarea viitoriei legaturi ce va sè sustee intre Transilvania si Ungaria; — in privintia purcederei eventuali ale ablegatorulu sèrbi, e de parere ca prin acceptarea propunerei lui Babesiu in catu-va amu fi indatorati a nu participã activi la desbãtari altcum nu afla de inconsecinta neci spriginirea directa propusa de Ioanovicu.

Astu modu desbatendu-se intrebãrile obvenite dupa ce majoritatea cuventãriloru n'a aflatu de lipsa de asta data a face amendamentu specialu in privintia Transilvaniei mai nainte de tõe s'a pusu ace'a intrebare: ca sè se face amendamentu in privintia natiunalitatiloru sèu nu? si dupa ce majoritatea s'a dechiaratu cã nu afla de lipsa a face neci unu amendamentu, s'a pusu a dou'a intrebare ca sè se face dechiararea propusa de Babesiu sèu nu? carea primindu-se

(presupu) se desculpa pre sine si pre mituitulu (presupu). Mai lipsesce ca d. protopopu B. inca sè dee dñi conte Z, unu atestatu analogu, prin care sè se adeveresca cumca nu erã lipsa a-i da mita, cã-ce au statu in partea contelui numai pentru cã i cunosceã nobilele sentiminte romanesci! Sè aiba si publiculu magiaru unu picu de petrècere. De altmintrea insemnãmu cã acèsta afãcere neplacuta, in diurnalulu nostru, e inchiata R e d.

cu 14. contr'a 2 voturi: (dupa ce Vladu s'a fostu absentatu) s'a lasatu lui Babesiu formularea dechiaratiunei, carele formulandu-o si ace'a acceptandu-se Babesiu recomenda pre acela carele sè fie insarcinatu de a face dechiaratiunea in dieta, in momentulu si la ocasiunea care va fi mai potrivita, ce acceptandu-se cu unanimitate, s'a adusu urmatori'a:

Decisiune

„Insotirea ablegatorulu dietali romanilundu la seriosa desbãtate proiectulu de adresa, nu se afla indemnatã a face in acela cu privire la cestiunea natiunalitatiloru neci o modificare ci lasandu libera voie fiecaruia a participã la desbãtari in privintia principiiloru politice se marginesce numai cu privire la amendamentele facute de ablegatii romani in anulu 1861 a insarcinã pre comembrulu Gosdu ca acèsta sub decursulu desbãterei dietali a proiectului de adresa in momentulu si la ocasiunea potrivita, in numele insotirii se face urmatori'a dechiaratiune:

Dupa ce in adausulu ce s'a facutu la punctulu primitu d'in a dou'a adresa d'in anulu 1861 in privintia cestiunei natiunalitatiloru nemagiare, aflamulu unu principiu deplinu corespundietoriu intentiunatei deslegari a acestei cestiuni, si prin acestu principiu alu dreptãtiei si fratietãtiei noi tõe amendamentele facute prin noi la adresa prima d'in anulu 1861 le vedemu spriginite si inaintate; — de alta parte nevoidu noi a lungi si complicã desbãterile si greutãtile la pertraptarea adresei, astadata nesimtimulu intru atãtu odihnitulu, si nu aflamulu neci de lipsa, neci oportunu repetirea amendamentorulu nostre d'in anulu 1861.“

Ant. Mocioni, presied.

Aur. Maniu, notariu.

Protocolulu

siedintiei a IV. ce s'a tienutu in 27. februarium 1866. la 4 ore dupa amedia-di.

Presiedinte: Antoniu Mocioni.

Notariu: Iosifu Hodosiu.

Membru presinti: Aloisfu Vladu, Dumitru Ioanescu, Vincentiu Babesiu, Aureliu Maniu, Sigismundu Popovicu, Sigismundu Popu, Georgiu Mocioni, Alesandru Mocioni, Petru Mihali, Gerardu Vèghsõ, Florianu Varga, Ioane Fauru, Emanuilu Gosdu, si Sigismundu Borlea.

Liter'a convocatoria la siedinti'a de asta-di se aclude sub I.

XIX. Cetindu-se protocolulu siedintiei trecute d'in 14. febr. a. c. si facendu-se unele indreptari necesintiali — acela-si.

Se verifica si autentica.

XX. Aureliu Maniu d'in motivu cã: in siedinti'a trecuta s'a desbatutu unu obiectu si anume obiectulu cã la desbãtarea adresei ar' fi a se aduce inaintea caus'a Transilvaniei ori ba — dar' in acèsta privintia decisiune nu s'a adusu: — propune ca pe viitoriu totdeuna sè se formuleze cu tõta precisiunea intrebarea asupr'a carei este a se votã, ca asiè si enunciarea sè se pota face nu numai bine ci si respicatu.

Se primesce cu unanimitate.

XXI. Presiedintele spune: cã in duminẽca trecuta, 25. febr. a. c. s'a tienutu la Franciscu Deák o conferintia, unde s'a staveritu ca mane, ãdeca in 28. febr. a. c. are sè se face in dieta o propunere pentru formarea unei comisuni de 65 membri a carei chiamare va fi, a elaborã unu proiectu pentru afãcerile comuni; cã in acèsta comisune ar' avè sè intre cei 30 deputati cari au fostu incredintati cu compunerea proiectului de adresa, intre cari este si unu romanu; apoi cã 15 locuri ar' fi a se lasã pentru transilvaneni, si asiè ar' fi a se mai alege inca 20 insi, intre cari voru sè intre si respective sè se alegã 3 romani. Deci pune intrebarea: daca ne aflamulu noi indestuliti in acestu numeru de 3. si respective 4; ãdeca unulu care a fostu in comisunea proiectului de adresa si alti 3. cari suntu de a se alegã?

La intrebarea lui Petru Mihali: cã ore reesivomulu cu 3. de nou alesi? presiedintele respunde cã: acèsta ni s'a promis.

Emanuilu Gosdu dice cã nu potemu fi d'in destulu reprezentati in ace'a comisune numai cu 3. si respective cu 4. ci ar' fi bine sè staruimulu ca sè intre acolo celu putinu 5. romani; ast'a o ar' cere nu numai dreptatea ci chiar' si proportiunea ce este intre numerulu romaniloru fatia cu ceia-lalti locuitori d'in tierã.

Vincentiu Babesiu observa cã pôte n'amu reesi neci cu unulu daca votarile celoru de alta limba nu se voru concentrã in romani; dar' la 3. ni-a datu ci initiativ'a, de ore ce s'a dechiaratu cã voru sè alegã si 3. romani in comisunea de sub cestiune. Adeveratu cã dupa proportiunea numerica amu potè sè pre-

tîndemu mai mulți, pentru că noue ni-ar' compete de la 18. celu putinu 3. si asiè d'in 50. amu potè pretînde numerulu ce ni se cuvine, dar' d'in 20. nu potemu pretînde 5. Dreptu ace'a e pentru numerulu de 3. ci nu e in contra ca sè staruimu a se alege inca 4. pre langa celu d'in comisiunea adresei.

Georgiu Mocioni, Dumitru Ioanescu, si Aureliu Maniu inca suntu de acèsta parere, adaugu numai că acèsta pretensiune a nóstra sè nu o motivâmu cu proportiunea numerului, că pòte voru veni cestiuni unde acèsta nu numai că nu ne-ar' folosì dar' pòte chiar' ne-ar' stricà.

Obieptulu fiindu destulu de desbatutu si chiarificatu, si ne mai voindu a vorbi nime, se formulèza intrebarea asta-forma: „Multiamimu pentru initiativ'a ce ne-au dat'o de a fi trei romani si respektive patru in comisiunea pentru afacerile comuni, amu dorì inse ca in ace'a comisiune romanii se fia reprezentati prin cinci insi.“ Intrebarea astfelu formulata se primesce cu unanimitate si trece in concludu, adaugandu-se că

Presedîntele este incredîntiatu a staruì im- plenirea acestui concludu.

XXII. Presedîntele dice, că ar' fi bine se desemnâmu persónele d'intre noi, cari sè fia alese in ace'a comisiune cu atâtu mai vertosu, că conferintia lui Deák insu-si l'a rugatu ca noi insi-ne sè le spunemu pe cine amu dorì sè intre in comisiunea de sub cestiune.

Aureliu Maniu cu provocare la unu concludu anteriore, dice că ar' fi bine sè ne intrebâmu noi pe noi cari amu voi a participà la ace'a comisiune, si asiè sè ne insînâmu aci, ca nu cum-va' alègere sè cada, pe vre unulu care n'ar' avè voia a intrà in ace'a comisiune.

Dreptu aceea presedîntele provòca pe membrii presenti, ca sè bine-voiesca a spune care ar' dorì sè partecipe la comisiunea pentru afacerile comuni.

In urm'a acestei provocari se insînua: Emanuilu Gozdsu, Petru Mihali, Sigismundu Popu, Antoniu Mocioni, Vincentiu Babesiu si Iosifu Hodosiu.

Dupa acèsta s'a purcesu la votisare a carei rezultatu a fostu că d'in 15. voturi ce s'a datu in urna, Emanuilu Gozdsu a capetatu 6. Petru Mihali 7. Sigismundu Popu 5. Antoniu Mocioni 13. Vincentiu Babesiu 10 si Iosifu Hodosiu 12. a mai capetatu Aloisiu Vladu 2. si Ioane Fauru 1. votu, acesti doi d'in urma inse nu s'au fostu insînuați, ba chiar' s'au fostu dechiaratu că nu voru a partecipa la comisiunea de sub cestiune.

Se observa că Ioane Fauru pre basea unui votu separatu alu sèu s'a abtînutu de la votisare.

Dreptu ace'a presedîntele enuncia:

Pe bas'a maioritatii voturiloru Antoniu Mocioni (13) Iosifu Hodosiu (12) Vincentiu Babesiu (10) si Petru Mihali (7) sunt de a se recumendà a fi alesi in comisiunea pentru afacerile comuni, in casu candu aru fi aplecati a alege inca 4. romani; era la casulu candu ar' fi aplecati a alege numai 3. romani, atunci sunt de a se recumendà cei trei d'antâi cari au capetatu maioritatea absoluta a voturiloru. Era presedîntele este incredîntiatu a staruì realizarea posibile a acestui concludu.

(Va urmà.)

VARIETATI.

*** *Sciri personali.* Majestatea Sa prin p'nalt'a decisiune d'in 9. faur. a. c. binevoi a aprobà prègratiòsu inaintarea graduala a urmatoriloru prèonorati dd. canonici de la capitulu metrop. alu Albei-Julie: Const. Pappalvi de can. custode, I. Negrutiu de can. cancelariu, si I. Chirila de can. scolasticu. — La multi ani! — Prin insotirea ideoloru ne vine in minte, că, amesuratu intientiei fundatoriului de f. m. episcopulu I. Bobu, dreptulu de a implini loculu vacantu in capitulu blasianu lu-au escel. sa archipastoriulu cu d'ouè voturi si rdsimii dd. capitularisti. Dreptce noi, fàra a voi sè preocupâmu intielèpt'a-le detiermurire in acestu respectu, credemu totu-si a intempinà dorintia multor' indresnindu a-ne respica sperarea, că, desi archidiecea'a posedie asta-di, multiamita ceriului! numerosi barbati activi si demni in t'ota privintia, maritii alegatori totu-si si-voru concentrà asta-data voturile intr'unu barbatu d'in apropiare, carele preste d'ouè diecenie de candu asuda in sfer'a cea mai folositoria republicei, in sfer'a educatiunei tenerimei, si ale carui invetiature salutarie a-le fi imbeutu se tiene ferocita o parte insemnata a generatiunei cei tenere. (Cu multiemire deosebita suscepemu aceste cuvinte d'in „Sion rom.“ si credemu a ne implinimur numai una detoria placuta fatia cu o. cetitorii nostri, amintindu-i si numele prè demnului barbatu d'in apropiare, d. Iosifu Tartia, profesoriulu profesoriloru de la gimn. rom. d'in Blasiu, carele cu rara abnegare de sine asuda de atât'a tempu cu sucesulu celu mai splendidu pre carier'a cea grea a educatiunei, si prin a cãrui alègere, maritii alegatori nu numai ar' intempinà dorintia multor'a si ar' apretiu meritele acestui bar-

batu prè stimatu, ci ar' face si unu servitiu insemnatu natiunei întregu. — R.)

*** *Alègeri d'in Trannia pentru diet'a d'in Pest'a.* In Sabiiu (cetate) s'au alesu: Rannicher si Zimmermann; in cerc. Kézdi: Greg. Túri; in cerc. Sepsi (Treiscaune): Moise Berde.

*** *Majest. Sa Imperatululu departandu-se d'in Buda-Pest'a* in 5. l. c. indreptà cătra canc. G. Majláth, unu autografu prè'naltu d'in care impartesimu urm.: „Cu bucuria am implenitù cèrerea tierii ce a intempinatu si dorintia Imperatesei si am venitu cu Ea in capitalea iubitei Mele Ungarie. Alipirea fidela si iubirea nestramutata, cu care locuitorii cetatiloru sorori s'au apropiatu de Ambii, Ni-au causatu si de asta-data placere si de ace'a am prolongitu bucurosu petrecerea Nostra aici. Recunoscintia sincera si aducere aminte placuta suntu sentimintele, ce nutrimu in momentul departariu si in inimele Nostre va fi totudeun'a dorintia de a potè petrece câtu mai curundu era-si in capitalea tierii.“

*** *D. Balaceanu* e numitu Aginte alu Romaniei la curtea de Paris, si D. Alesandru Gulescu in asemene calitate la Constantinopole.

*** *(Destinctiune)* M. S. imp. reg. ap. prin decretu d'in 24. fauru, a. c. pre artístele comunale de Giala (comit. Torontalu) Stefanu Iconi in recunoscerea servitiiloru sale mai îndelungate, s'a induratu a lu condecorà cu cruce de argintu coronata, destinata pentru merite.

*** *Provocare.* Rogu pre toti acei p. t. dd. caror'a li-am trimesu esemplarie d'in cuventariile mele dietali pentru vendiare, ca pana la Pasce, sè-mi trametia sèu pretiulu esempl. vendute sèu esempl. nevendute de adreptu la Logosiu. almintrea voi fi constrinsu a-i provòca dupa nume. Aloisiu Wlad.

*** *Progresu natiunale.* In districtulu cetatii de pietra in Siomecu'a mare s'a infiintiatu de curundu o societate de lectura. Conducatoriulu societatii e: Iosifu Popu capitanulu primariu si notariu Alesandru Popu. Binevenita e societatea asta intr'unu districtu ca Chioarulu unde inainte de 1861. àdeca pana la reinfiintierea constitutiunale de nou a acestui districtu nimene n'a cugetatu sè cetesca ce-va novele scrise in limb'a romana. Salutare bravului capitanu Iosifu Popu si sucesu doritu pentru totu deun'a. Credemu că d'acum inainte voru fi mai dielosi intru cultur'a natiunale ca pana acuma că-ci estu tîmpu numai 5 insi suntu prenumerati la foi romane. Candu d'in contra in 1861—5 erau cu sutele.

*** *Curiosu* „K. Közlöny“ descriindu miscamintele d'in Romania dice intre altele, cumca astfelu de demagogi precum e A. Papiu Ilarianu nu voru sè devina mai multu ministri in Principate, că-ci numai sub domnirea despotica a principelui Cusa s'a intimplatu asiè ce-va. Poftimu d. Red., Cusa a fostu despoticu, Papiu Ilarianu demagogu si liberalu, apoi vei potè deduce d'in consecintiele dtale, cele ce ar' urmà dupa cele premise. Te rogâmu dle „nu-ti bagà nasulu unde nu-ti fierbe ol'a.“ Faceti-ve treb'a mai antâiu a casa si apoi ve duceti in strainetate, că-ci nu-ti decide voi nici treb'a Romaniei neci a Transilvaniei.

*** *Abusuri constitutiunale.* In cerculu de alègere de Bai'a mare preutii romani — precum am primitu insciintari secure — suntu persecutati d'in partea unei partide care a voitu a alege de ablegatu prè Ujfalusi. Acest'a partida nu e chiar' magiara ci mai alesu

suntu armeni cari ca negociatori d'in tote miscamintele politice voescu sè aiba si dobenda. — Romanii pre Ujfalusi nu l'au alesu si persecutariile preutiloru se voru vindecà pre cale competinte. Fiti tari la inima si dreptatea va invinge.

Tiparirea opului „Istori'a lui **Juliu Cesare**“ s'au inceputu, si in tempulu ferieloru intresementrali, — avendu si eu mai putina ocupatiune — se va contînuà neinteruptu. Prèstimatii dd. cari binevoiesc a spriginì acesta intreprîndere suntu incunoscintiatu cu asta cale că voru primì partea antâia indata dupa serbatorile Pascelor.

Pest'a, 14. martiu, 1866.

A. Romanu.

Proprietariu si editoriu: **Sigismundu Popu.**
Redactoru respundietoriu: **Alesandru Romanu.**

INSERTIUNI.

5—1866.

Concursu.

Prin acèsta se deschide Concursu pa 4. septmâni de la antâia publicare in foile aceste:

1. Pe statiunea invetiatoresca de class'a I. d'in Secusîjiu indiestrata cu emolumintele anuale de: 105 fl. v. a., 40 chible de grâu, 50 punti de sare, 50 punti de clisa, 12½ punti de lumini, 2 stângeni de lemne, 6 stângeni de paie si cortelu liberu;

2. Pe statiunea invetiatoresca d'in Pobda indiestrata cu anuali 80 fl. v. a. 2½ jugere de aratura ¼ jugeru de gradina, 40 chible de grâu, 33⅓ punti de sare, 66⅔ punti de clisa, 8 punti de lumini, 1¼ stângenu de lemne 5¼ stângeni de paie, si cortelu liberu;

pana candu doritorii de a cuprinde vre unulu d'in aceste posturi suntu avisati recursurile sale bine intocmite, si adresate cătra venerabilulu consistoriu Aradanu in coe a le strapune.

Timisior'a 21. fauru 1866.

(3—3)

Meletie Dregheci m. p.
Protopresv. Timisioarei.

Nr. 57.

Publicare de concursu.

4—1866.

Pentru vacant'a statiune invetiatoresca d'in Holt-Mediesiu. protopresbiteratul B. Inèului, cu care suntu impreunate urmatoriele emoluminte: 105 fl. v. a. 10 cubuli de bucate 8. Stangini de lemne.

Voitorii de a ocupà acesta statiune, suntu indreptati recoursele sale trebuinciosu instruate si adresate cătra venerab. consistoriu diecesanu d'in Aradu; pana in 31 martiu a. c. s. v. ale transpune la subscrisulu in Nadalbesci.

Nadalbesci in 25. januaru 1866.

(3—3)

Moise Ghergariu, m. pr.
vic. protop. inspect. scol.

Institutulu Pestanu de Asecurare

representatu prin Firm'a

MOISE REISNER in M. Ile

indiestratu cu unu capitalu de *trei milioane* de florini primesce asecuratiuni pentru premie cuviinciose:

- a) *in contra' pagubelorlu casinate prin focu,* si a nume
  1. pentru didiri si provediunea d'in ele, masine, unelte de economia, etc.
  2. pentru depusetorie de marfa, acaraminte si mobilie, pentru cari de dupa insusirea localitatii se scotescu premie mai muce de câtu pentru didirea insa-si.
  3. pentru fènu si bucate, fie aceste in paiu ori in clae, sèu in granarie.
- NB. Câtu pentru bucate in paie, adunate in campu, estindemu asecurarea dupa trieratura si la granele trierate, d'aca loculu unde s'a caratu (granariulu) va fi aretatu de tempuriu. Paiele lasate pre campu remanu asecurate pana va curge terminulu poligei.
4. pentru totu felulu de vite.
5. pentru pagube in arinda, ce se pote intempla proprietariloru de casa, ardiendu-le cas'a.
- b) *in contra' pagubelorlu ivite prin esplosiunea (plesnirea) caldâriloru in fabrice si alte asiediaminte industriari.*
  - c) *in contra' pagubelorlu prin esplosiunea gasului luminatoriu,* escate in didiri si averi miscatorie. Primindu-se asecurari pre mai multi ani, atâtu cu privilegiulu platirei antecipative a premiiloru, câtu si la platirea anuale a premiiloru se voru incuviintia anume prin scrisori de premie, conditiiuni forte cascigaciose.
  - d) *in contra' pagubelorlu elementari* escate *in averi transportate* pre apa sèu pre uscatu.
  - e) *in contra' pagubelorlu de grandine* pentru totu felulu de producte, reintorcandu-se tota pagub'a constatata (adeverindu-se pretiulu tierinei grandinate).
  - f) *pre viet'a omului,* acesta asecurare se va incepe mai tardioru.

Asiediamentulu pestanu de asecurare dâ garantia deplina nu numai prin fondurile sale cele insemnate ci si prin banii de premie ce incurgu de la obiectele asecurate, apoi conditiiunile de asecurare suntu facute câtu se pote spre folosulu publiculu.

Pentru impartesirea ulterioriloru informatiuni verbali sèu scrisali, primirea asecuratiuniloru si mediuloirea respetivu edarea poligeloru se recumenda cu aplecare.

Aginti'a districtuale in M. Illye a Institutulu pestanu de asecurare

Moise Reisner.